

Informatie over aantallen grote sterns is verkregen van Rene Oosterhuis (Griend) en Fred Schenk (Hooge Platen). Meer informatie over broedende grote sterns op Hompelvoet is te vinden in de jaarverslagen, samengesteld in opdracht van Staatsbosbeheer in Middelburg. Deze zijn op te vragen bij de auteur.

Pilipp Derks, P. Buyskensstraat 8-III, 1067 ZE Amsterdam, philipp.derks@12move.nl
Kees de Kraker, Burghse Ring 20, 4328 LL Burgh-Haamstede (Vogelwachters Hompelvoet)

VERENIGINGSNIEUWS

Meeuwen van Muuse

In de volgende Nieuwsbrief komt weer een bijdrag van Theo Muusse over meeuwenherkenning (Redactie).

Noordse stormvogels - van Vuilnisvat tot EcoQO

Al jarenlang lopen leden van de NZG over het strand te zeulen met dode noordse stormvogels. Het doel daarvan is onderzoek aan de maaginhouden, en dan vooral aan zaken die eigenlijk niet in magen van vogels thuis horen. Stormvogels zijn echte 'vuilnisvaten'. Ze menen dat praktisch alles uit zee eetbaar is, inclusief plastic en ander zwerfvuil.

Het transporteren van stinkende kadavers is géén leuke klus. Maar dankzij de stugge volharding van trouwe NZG-helpers kunnen nu resultaten worden getoond. En belangrijker, dank zij die resultaten kan er een bijdrage worden geleverd aan een schonere zee. Dat een aanpak van het zwerfvuil probleem dringend nodig is, blijkt wel uit de analyses.

Al eerder, in de periode 1982-85 werd naar maaginhouden van Noordse Stormvogels gekeken. Destijds had 92% van de in Nederland gevonden stormvogels plastics in de maag. Gemiddeld betrof het "slechts" 11.9 stukjes (maximaal 96) per vogel. Ruim de helft daarvan was industrieel plastic granulaat (cylinder-vormige korreltjes). Deze grondstofkorrels worden later onder toevoeging van allerlei extra stoffen omgesmolten tot gebruiks-plastics, zoals zakken, flessen, speelgoed, touwen, schuimplastics, enz. Restanten gebruiks-plastic vormden de andere helft van het aantal stukjes rommel in de stormvogelmagen in de jaren tachtig.

Recent (1996-2000) is het percentage 'besmette' vogels opgelopen tot $\pm 98\%$. Het gemiddeld aantal stukjes plastic is bijna verdrievoudigd tot meer dan 31 per vogel (maximaal bijna 400). Uitgedrukt in gewicht is de hoeveelheid plastic per vogel gestegen van 0.34 gram in de jaren '80 tot 0.60 gram eind jaren '90. Opmerkelijk is dat het aandeel industriële plastics met bijna de helft is afgenomen, maar dat de gebruiks plastics juist sterk zijn toegenomen. Naast plastic wordt ook andere rommel aangetroffen zoals papier, zilverpapier, steenkoolgruis e.d. Zorgelijk is vooral chemisch zwerfvuil (veelal paraffine-achtige substanties) dat in recente jaren in bijna 30% van de vogelmagen voorkomt.

Deze alarmerende onderzoeks resultaten zijn in detail uitgewerkt in een rapport voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, dat op zoek is naar 'graadmeters' voor de toestand van het Noordzee-milieu. Vanwege het internationale karakter van het zwerfvuilprobleem, is het rapport in het Engels geschreven. Ministers uit de verschillende Noordzee-landen hebben recent afgesproken dat er concrete en 'meetbare' doelstellingen moeten komen voor de kwaliteit van het Noordzeemilieu. Daartoe is een systeem van "Ecological Quality Objectives for the North Sea" opgezet, in het kort EcoQO's. De hoeveelheid plastic in magen van noordse stormvogels is door de ministers aangewezen als een verder te ontwikkelen EcoQO.

De EcoQO-status betekent een uitbreiding van het onderzoek naar andere Noordzeelands. Tevens betekent het een blijvende oproep aan de NZG om door te gaan met het verzamelen van noordse stormvogels. De sjouwers op het strand weten nu echter weer dat hun inspanning er ook echt toe doet!

Helpers bij het onderzoek of andere serieus geïnteresseerden kunnen een exemplaar van het rapport aanvragen op onderstaand adres. *Litter NSV - Marine litter monitoring by Northern Fulmars: a pilot study. ALTERRA-Rapport 40, Alterra, Wageningen, 72pp* (Van Franeker, J.A. & Meijboom, A. (2002).

Jan Andries van Franeker, ALTERRA – Texel, Postbus 167, 1790 AD Den Burg (Texel)
J.A.vanFraneker@alterra.wag-ur.nl